

Haluatko laatijaksi?

Ristikkoa ratkoessa saattaa käydä mielessä ajatus, että osaisinkohan minä laatia ristikoi- ta, kun ratkonta sujuu aika sutjakasti? Mietitään, mitä vaaditaan, jotta ihminen voi onnistua laatijana. Mitä on tärkeä osata?

1) Ratkontakokemus. Ristikot oppii ratko- malla, sanojen asettelun ja rakenteen, vih- jeiden ideat ja vihjeityksen tavat. Kaikilla tuntemillani laatijoilla on myös pitkäaikai- nen ratkontakokemus.

2) Laaja aktiivinen sanavarasto. Laadinta on erilaisten sanavaihtoehtojen hakemista. Mitä suurempi määrä sanoja on aktiivisena pään sisällä, sen paremmat mahdollisuu- det onnistua hyvin laatijana.

3) Tietämys ristikkosäännöistä. Suomessa on aikojen kuluessa vakiintunut käyttöön erityinen kuvaristikkosäännöstö. Sen ko- koamisessa aikanaan oli merkittävä rooli Sanaristikkoseura Sanasepoilla. Sääntöjä on yhteensä 21 kpl, toiset tarkkoja ja ra- jaavia, toiset liikkumavaraa antavia. Eniten liikkumavaraa antaa sääntö 21: "Säännöis- tä voidaan poiketa, mikäli..." Se tarjoaa mahdollisuuden erilaisille kokeiluille ja eri- koisuuksille.

4) Ymmärrys vihjeityksestä ja vihjetyypeis- tä. Hyvän sanoituksen ohella hyvä vihjeitys on ristikoiden suola. Huono(hko) ratkaisu- sana voidaan pelastaa hyvällä vihjeellä. Toisaalta ristikko voidaan pilata huonolla vihjeityksellä. Erilaisia vihjetyypejä on

noin 25 eli monipuolisuutta riittää. Oma lukunsa ovat vihjeiden vaikeusasteet: ris- tikon vaikeus tehdään suurimmaksi osak- si vihjeillä.

5) Sinnikkyys harjoitella. Laatimisen op- pii vain laatimalla. Se tarkoittaa erilaisten asioiden harjoittelua. Ristikon sanastora- kenteen voi sommitella eri tavoilla, kaikki ne on laatijan hyvä osata. Pääkuvalauseet, ristikon selkärangan, voi rakentaa monis- ta näkökulmista, kaikkia kannattaa kokeilla ja opetella. Ratkojat tykkäävät pitkistä rat- kaisusanoista, suuremmista aukioista, il- mavasta sanoitusrakenteesta, ne on kaikki syytä ottaa haltuun.

6) Valmentajat. Vanhimmat laatijakonka- rit joutuivat aikanaan opettelemaan yksin. Tarjolla oli vain vähän julkaistua materiaa- lia, se toimi ainoana esikuvana. Nyt aloitta- villa laatijoilla on paljon monipuolisemmat näkymät: on vanhempia kollegoita, yhtey- denpito laatijoiden välillä on toista luokkaa kuin ennen. Lisäksi on tarjolla myös ristik- koakatemia laatijavalmennus.

Ristikkoakatemia tarjoaa laatijavalmen- nusta kaikille halukkaille. Valmennukset toteutetaan nykyisin etänä, yksilökohtai- sesti. Kullekin valmennettavalle laaditaan räätälöity ohjelma, jonka avulla askel ker- rallaan edetään kohti maalia, joka yleisim- min määritellään näin: oppia laatimaan pe- ruskuvaristikoi- ta. Valmennuksen kesto on tyypillisesti 6–12 kk. Valmennuksen lopuk- si laadittava diplomityöristikko julkaistaan jossakin ristikkolehdessä.

Jos laatijavalmennus kiinnostaa, ota yh- teyttä!

Antti Skyttä

antti.skytta@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipi- teitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi.